СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXXII. — Число 174. — Джерзи Ситі, Н. Дж., понеділок, 28. липня, 1924. — VOL. XXXII. — No. 174. — Jersey City, N. J., Monday, July 28, 1924. — THREE CENTS

Робітничі юнії за Ла Фолетом

НЮ ЙОРК, 25. липня. — Вісім великих робітничих юній в Ню Йорку, представляючих разом коло 350,000 зорганізованих робітників, зобовязалося піддержувати президіяльну кандидатуру сенатора Ла Фолета.

З Вашінґтону доносять, що провідники републиканської партії побоюються популярности демократичного кандидата в Вест Верджінії. Вони рішили повести спеціяльні заходи, щоби сю популярність там підорвати.

Сенатор Говел з Небраски заповів, що буде попирати кандидатуру президента Кулиджа, а не кандидатуру сенатора Ла Фолета, як сього поступовці сподівалися.

Партія сенатора Ла Фолета приняла офіціяльно назву поступової (проґресивної).

ДЕЙВИС ВИСУВАЄ ПРОЄКТ ЗМЕНЧЕННЯ ВЛАДИ СЕНАТУ.

ДАРК ГАРБОР, Мейн, 25. липня. — Джан В. Дейвис, демократичний кандидат на уряд президента Злучених Держав, заявив, що він стоїть за тим, щоби межидержавні договори потверджувалися обома палатами конґресу і то звичайно більшостю.

ДОМАГАЮТЬСЯ ОСУДУ КЛЕНА.

НЮ ЙОРК, 25. липня. — Провідники демократичної партії, які приготовляють партійну конференцію сього стейту, приходять до переконання, що партія для своєї побіди в сьому стейті потребує виразного осудження діяльности Ку-Клекс-Клена.

КУЛИДЖОВА ПАРТІЯ ВДОВОЛЕНА ЗІ ЗРОСТУ ЦІН ЗБІЖА.

ВАШІНҐТОН, 25. липня. — Провідники републиканської виборчої кампанії висказують вдоволення з піднесення цін на збіже через засуху в збіжевих околицях.

МОРҐАН ВИЇЗДЖАЄ ДО ЕВРОПИ „НА ВАКАЦІЇ".

НЮ ЙОРК, 25. липня. — Джан П. Морґан, найбільший американський банкир, аліянтський банкир з часів війни, виїхав нині на корабли „Мінесваска" до Европи.

При виїзді говорив він ґазетярам, що виїзджає на відпочинок, але рівночасно заперечував чутки, буцімто банкирі взяли в свої руки лондонську конференцію. Він говорив, що вони служать там просто яко знатоки фінансових справ. Він підчеркував, що лондонська конференція мусить дати належиті ґарантії американським вірителям, якщо Европа має дістати від них позичку.

ВЕЛИКА РІЗНИЦЯ ПЕРЕД БАНКРОТСТВОМ.

ШИКАҐО, Илинойс, 25. липня. — В ґазетах появилися чутки, що Вилсон енд Ко., одна з найбільших різниць в Америці, має незадовго подати прозьбу до суду о визначенне „ресівера" (зарядчика збанкрутованого бизнесу).

Вилсон енд Ко. заявляє, що вона ще не збанкрутовала, але реорґанізується.

ПРОМОВА ДО БАНКЕТУ НА ВІДЛЕГЛІСТЬ СОТОК МИЛЬ.

НЮ ЙОРК, 25. липня. — Президент Кулидж говорив вчора на вечері, урадженій скавтською орґанізацією на покладі корабля „Левіятана", що лежить тепер у нюйорськім порті.

Президент сповнив свою обіцянку супроти пластунів та виголосив до них промову про вагу закона й релігії. Промову виголосив, не виїзджаючи з Вашінґтону. Говорив до них при помочи телефону.

З ШИКАҐОВСЬКОГО ПРОЦЕСУ.

ШИКАҐО, Илинойс, 25. липня. — На нинішній сесії суду проти Ловба та Ліполда відчитувано на домагання прокураторії зізнання самих обжалованих та признання їх перед детективами.

З них виходить, що оба обжаловані поводилися супроти свого злочину цинічно. Один з них говорив детиктивови, що він поповнив лишень один злочин, а саме той, що дався зловити. Другий говорив, що як судя буде „приязний", то й справа піде гладко. Один свідок зізнав, що Ловб говорив йому, що признанне до вини може вратувати його від кари смерти.

На думку богато гостий в судовій салі, оба обжаловані заховуються на суді так, немовби судили не їх, а когось другого.

ЗВІРСЬКИЙ ВЧИНОК ТОВПИ.

МИДЕЛТАВН, Меріленд, 25. липня. — Товпа довколичних фермерів напала на Дороту Ґрендон, 21-літну дівчину, що відвідувала тут одного фармера, та побила її тяжко і насмарувала смолою й вкрила пірем. Двом фармерам з бідою вдалося вратувати дівчину з рук диких „местників".

Дівчина мала дістати два дні тому листа з погрозами від окружного шерифа, котрий приказав її забиратися з повіту. Дівчина вже була рішилася покинути околицю, коли два фармери скористали з того, що вона впросилася до них на віз, віддали її в руки громади фармерів. Кажуть, що про дівчину ходили в околиці чутки, буцімто вона баламутить фармерів. Се й мало озвірити тих, які не мали надії, щоби вона їх баламутила.

На домагання побитої поліція арештувала вже кількох учасників дикого нападу.

ВЖИВАЮТЬ РАДІЯ ПРОТИ ПОВСТАНЦІВ.

ВАШІНҐТОН, 25. липня. — З Бразилії прийшли вісти, що федеральні війска ще не почали наступу проти революціонерів. Місто сього вони стали вживати радіового телефону, щоби остерігати їх перед наслідками революційного повстання. Бразилійці, одңак, не сподіються богато від сеї телефонічної бомбардації та догадуються, що таки прийде до „розмови гарматами".

СЛІДСТВО НАД ДОМАМИ ВЕТЕРАНІВ.

Вашінґтон, 25. липня. — Комітет для домів ветеранів у палатіпослів іменував пять підкомітетів для огляненя домів та шпиталів для ветеранів. Вони мають здати звіти перед комітетом, котрий зложить звіт конґресови.

ЖІНКА ХОЧЕ БУТИ СУДЕЮ.

Ню Йорк, 25. липня. — Джін Нюрис зголосила свою кандидатуру на становище міського судді, опорожнене через те, що дотеперішний суддя Олвейні обняв заряд демократичною місцевою орґанізацією, ославленою тамані Гол,

Її номінація залежить від стейтового ґубернатора.

ЗНОВА ПРОПАЛИ ЛЮДИ З ЛОДКИ.

Ню Йорк, 25. липня. — Море викинуло на беріг дільниці Квінс лодку в якій виїхало на залив коло Лонґ Айланд троє людий. Поліція пошукує сих людий по заливі, догадуючися, що вони впали жертвою якогось випадку, як се сталося онодї зі семеро дітьми.

КУЛАЧНИЙ БОРЕЦЬ У ПРЕЗИДЕНТА.

Вашінґто, 25. липня. — Луис Фірпо, південно-американський кулачний борець, відвідав президента Кулиджа. Кулидж говорив йому, що він виглядає на такого, як про нього пишуть, а Фірпо не відповідав, б-не знав настільки англійської мови.

РОЗПРАВА ПО ЖИДІВСЬКИ.

Як подають харківські „Вісти", перший раз на Україні відбувати меться в ґуберніяльному суді в Одесі розправа на жидівській мові. Протоколи будуть рівнож писати на жидівській мові.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Павло Надворський бувший отаман Української Січової орґанізації в Америці, родом з Великої України, помер в Шикаґо дня 14. липня 1924 в 45 році життя.

КОНЕЦЬ МОЛОДОГО РОЗБИШАКИ.

В суботу 12. липня погиб на виставовій площи в Вінніпеґу, „Джім" Кузьмак, молоди чолвік з девятьлітною історією розбишацьких нападів і крадіжей. Кузьмака шукала поліція за влім до одної аптики на Селкір Аве. Пів до 6 вечер в суботу побачив його детектив Коломиєць на розі Мейн і Генрі і хотів арештувати. Кузьмак вирвався, вдаривши дедиктива по лице і втік. Погоня за ним тревала три годині і на конець запровадила аж на Виставову Площу. Кузьмак побачив там полісменів перший і пустився втікати. Детектив Алексaндер примірявся з револьвера, аби стрілити втікачеви попід ноги і так його спинити однакож автомобіль сіпнув як раз на ту хвилю і куля замість піти втікаючому попід ноги, перешила його серце.

Кілька людий, що були послідними місцями обрабовані, пізнали в убитім Кузьмакови, одного зі своїх напасників. Арештовано Кузьмакового брата „Майка", як спільника рабункового нападу на аптику МекЛілена.

ВБИЙСТВО ПІД ВІННІПЕҐОМ

Фармер з околиці міста Вінніпеґу, ідучи дорогою, змилосердився над якимсь незнакомим волоцюгою і взяв його в своїй добродушности на своє авто. Незнакомий сів на авто позадіМілса а користаючи з того, що Мілс занятий їздою витягнув револьвер і вистрілом в голову вбив нещасного фармера. Убійник скинув відтак трупа і втік на його авті. Поліції вже вдалося убійника зловити.

ВИКОНАЛИ КАРУ СМЕРТИ.

Осінінґ, Ню Йорк, 24. липня. — В стейтовій тюрмі, відомій під назвою „Сінґ Сінґ", виконано нині рано кару смерти на 23-літнім филипинци Евлогіо Лозадо.

Його засуджено на смерть за вбийство лікарської доглядачки панни Блосом Мартин. Вони обоє служили в одного лікаря, Лозадо залюбився в дівчині. На суді Лозадо говорив, що дівчина любила й його але не хотіла віддатися за нього. Прокураторія перечила тазабити через ревниці за те, що вони сходилися з замужним мущиною.

ПЕРШИЙ ПРОЦЕС МІЛЬРАНА.

Мільран по уступленню з поста президента держави посвятився знову адвокатурі. Ще перед тим заки він заняв місце в уряді, вславився був, як добрий адвокат. Тому тепер, як тільки розійшлася вістка про його уступлення, зараз два великі фінансові інституції віддали в його руки два процеси. Предмет спору в тих процесах виносить яких 60 міліонів франків.

БЕЗРОБІТТЯ В ОКРУЗІ ЛОДЗІ

Безробіття в окрузі Лодзі щораз більше поширюється. Замикання фабрик грозить необчисленними наслідками. Сегодня зареєстровано загалом 46.446 безробітних. В самій Лодзі єїх 16.000, а в Пабяніцах 6.000, в Здунській Волі 2.000. Вислані міністерством праці 900 міліярдів марок в ніякім разі не заспокоять голоду тільколько безробітних. робітничі товариства домагаються примусового отворення фабрик.

ЗРАЗКОВИЙ ПАН-ОТЕЦЬ.

До „Нового Життя" пишуть: В селі Кутрові, Дубенського повіту на Волині засів зразковий пан-отець Олексій Пилипенко. У всіх своїх чинностях духовного пастиря і проявляє так богато енерґії і знання, як мало хто з подібних йому пан-отців.

Перше всього по призначенню на парафію Кутрів п. отець Пилипенко взявся за реформацію господарства в парафії: винищив церковний ліс, продав деревлянний матеріял кому попало взяв гроші й не каже куди подів, а парафіянам відповідає: Ви не маєте права мене питати про церковні гроші, то моє діло, а не ваше я на це маю власть. Прийнявся навіть за нищення дерев на цвинтарі, коло церкви, які парафіяне посадили для прикраси.

Але п. отець Пилипенко стоїть в обороні канонів, бо коли один з парафіянів поскаржився на нього за „хороші „ділішки" до Кремянецької Дух. Консисторії, то він виключив його з православної церкви й передав анафемі.

Ревним співробітником є п. отець Пилипенко в дефензиві, бо вже разів з 10 доносив на селянина Аф. Джиджеру, що він збирав гроші на якусь тайну військову орґанізацію, в той час, як Джиджера робив збірку дозволену Дубенським старостовом, на дубенську повітову Просвіту. Навіть сам п. о. Пилипенко мав підписаний лист від Просвіти, але очевидно не додивився, що це за лист, бо завжди від піяньства зорі в

Лондонська конференція не поступила вперед.

ЛОНДОН, 25. липня. — На конференції аліянтів не случилося за нинішний день нічого нового. Сподівані конференції комітетів відбулися, але вони не принесли розвязки для питань ґарантів для банкирів, які поставили конференцію на мертвій точці.

ЗНОВА НАПАДИ НА АМЕРИКАНЦІВ У ПЕРСІЇ?

ТЕҐЕРАН, 25. липня. — Громадка вуличників обкидала камінєм авто вдови по американськім конзули Імбрі, котрого вбито каміннєм кілька днів тому назад. Поліція, яка бачила захованнє вуличників, не робила нічого.

ФРАНЦУЗИ ПРОТИ АМЕРИКАНЦІВ.

ПАРИЖ, 25. липня. — Французькі ґазети сильно розярені на ролю, яку на лондонській конференції відограють американські неврядові представники. Декотрі ґазети посуваються так далеко, що домагаються від Еріота, щоби він покинув конференцію, якщо американські банкирі не перестануть інтриґувати проти Франції.

НІМЕЦЬКИЙ УРЯД НЕ ХОЧЕ ГОВОРИТИ ПРО ЛОНДОНСЬКУ КОНФЕРЕНЦІЮ.

БЕРЛІН, 25. липня. — Провідники опозиції в німецьким парляменті внесли домагання до уряду, щоби він розвів дебату над лондонською конференцією, предложенєм Доса, пляном відшкодовання, і т. д. Кабінет Маркса на се відповів, що він сих справ у публичній дебаті покищо рушати не бажає. Коли опозиціоністи домагалися від уряду поставлення сеї справи на порядок дня, більшість парляменту заявилася за урядом.

БОЛЬШЕВИКИ БАЧУТЬ ЧОРТА.

МОСКВА, 25. липня. — Большевицькі ґазети пишуть, про лондонську конференцію як про грошевого чорта. Сим грошевим чортом є американські банкирі, які отсе вперше вийшли з пекла явно на світ та домагаються від представників держав сповнення своїх умов.

НАРЕШТІ ЗАХОДИ ПРОТИ ГОЛОДУ.

МОСКВА, 25. липня. — Советський уряд взявся нарешті за безпосередний ратунок для голодуючих.

Для сеї ціли визначено суму 32 міліонів долярів, з чого 15 міліонів долярів малоби піти на закупно насіння, а решта на безпосередну допомогу голодуючим в найгірше діткнених округах.

Звіт центрального комітету, котрий видано в формі заклику до комуністичної партії, подає, що недобір сього року буде виносити коло 150 міліонів пудів (пуд має 40 російських або 36 американських фунтів). Сьогорічний голод діткне коло сім до вісім міліонів душ. (Голод з 1921 року діткнув 30 міліонів душ). Комітет взиває членів партії, щоби вони не вірили в чутки про загальний голод, які мають ширити вороги держави.

ПРОТИЖИДІВСЬКИЙ НАПАД НА РІЦІ.

РИҐА, 25. липня. — Після вістий, які наспіли сюди з Росії, відділ бандитів напав на лодку, яка плила рікою Десною межи Нашошином та Сіверським Новгородом. Бандити дісталися на лодку та вибили всіх Жидів, яких там було коло 15. Тіла вбитих викинено в ріку.

Кружляють чутки, що се не перший випадок того рода. Вже кілька разів доходили вісти про бандитів, які напали на лодки та повбивали всіх Жидів, що на них їхали.

ЯПАНСЬКО-РОСІЙСЬКІ ТОРГИ.

ТОКІО, 25. липня. — Японський кабінет уже викінчив умови, на яких японський уряд хоче заключити договір з Росією.

За признанне большевицького уряду Япан домагається 55-літної концесії на нафту, вуголь, дерево й рибу на острові Сахаліні. Використовувати сі природні богацтва малиби японські спілки, а большевицький уряд мавби дістати якусь участь у зисках.

ГРЕЦІЯ ВИКИДАЄ ВІРМЕНСЬКИХ УТІКАЧІВ.

ПАРИЖ, 25. липня. — Грецький уряд постановив відправити з Греції всіх утікачів з Вірменії, заслонюючися тим, що Греція потребує всего свобідного місця та поживи для Греків, які втекли зпід Туреччини.

ЩЕ ОДИН ЛЕТ.

ПІЗА, Італія, 25. липня. — Італійський летун Льокателлі виїхав нині на остров Шпіцберґен, щоби звідти виїхати в свою виправу на північний біґун, на яку він вибирається з початком слідуючого року.

ЕСПАНСЬКІ ОФІЦИРИ ПРОТИ СВОГО ДИКТАТОРА.

МЕЛІЛЯ, Мароко, 25. липня. — Офіцири еспанських війск, стаціованих у Мароку, протестують проти пляну еспанського диктатора Рівери відправити з Марока всі постійні еспанські війска, а лишити тих самих добровольців.

Провідники мароканських племен, які билися по стороні Еспанців, кажуть, що на случай виконання сього пляну вони переходять на противну сторону.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and Holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy		ПЕРЕДПЛАТА: Поодинока число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сити і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
В Канади належить вплачувати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ЗАЯВА УКРАЇНСЬКОГО КЛЮБУ ПРО САМОВИЗНАЧЕННЯ НАРОДІВ ПІД ПОЛЬЩЕЮ

Дня 28. травня на своїм пленарнім засіданню Український Клюб у Варшаві дебатував над політичною ситуацією моменту.

Справу реферував сенатор Черкавський, а за ним забірали голос в цій справі майже всі члени Клюбу.

Підчас дебати сконстатовано загальне огірчення українського населення на всіх територіях під Польщею з приводу нової повені адміністраційного терору, релігійних переслідувань на Холмщині і сильнійшого гноблення українського шкільництва.

Під кінець прийнято слідуючу резолюцію:

„Не зрікаючись змагань до обєднання усіх українських земель в одну державу, Український Клюб ствердже перед форумом цілого світа, що він і на будуче буде стояти на грунті самовизначення народів та побиватися, щоби Польща була перебудована на тих засадах".

„Клюб ствердже, що ні уряд ні жадна польська партія не провадили з Українським Клюбом переговорів про українські справи".

НЕ СЛОВОМ, А ДІЛАМИ

В 1920 році републиканська партія проголосила була в своїй програмі таку обіцянку до виборців:

„Народ має обовязок ощаджувати людське життя через розумні міри суспільної та промислової справедливости. Хоча федеральна влада має обмежену власть над суспільними питаннями, вони впливають на добробут та інтерес цілої держави. Ми зобовязуємо Републиканську Партію до розвязки тих питань через федеральне стейтове законодавство згідно з найліпшою поступовою думкою краю".

Так писала партія в своїй програмі перед виборами. Вибори дали її побіду. Вона вибрала президента Злучених Держав і більшість в обох палатах конґресу. Тим самим вона могла перевести в життя свої обіцянки.

Чи перевела?

Кілька справ, наведених для приміру, будуть відповіддю.

При вступі на своє урядовання президент Кулидж признав потребу федеральної допомоги для справи місцевої освіти. По ріжних торгах ухвалено закон про потребу такої допомоги, але не ухвалено, кілько визначити гроша з федерального скарбу на сю ціль.

Президент Кулидж підняв справу високої ціни вугля. Говорив він конґресови, що вугіль „невиносимо дорогий". Конґрес почав слідства, але конґрес не дозволив оголосити публично висліду слідства. Спеціяльний комітет зібрав богато важного матеріялу, але сей матеріял не дістався ні до конґресу, ні до суспільности. Справу дешевого вугля вбито.

Ще на початку врядовання президента Гардинґа внесено було проект закона про охорону та винадгородження робітників в Дистрикту Колумбії. В сьому окрузі нема закона ані про охорону робітників підчас праці ані про їх винадгородження на случай випадку. Ніхто не противився законови, але ніхто не подбав за його ухвалення. Справа заснула.

В конґресі товклася довго справа підвисшення робітничої заплати почтових урядників. Остаточно конґрес ухвалив закон про підвишку, але президент Кулидж його заветував, бо закон не подав, звідки взяти гроші на сей додатковий видаток. Закон ухвалено і вето заложено так пізно перед самим роспуском на літні ферії, що поправити його не було часу.

[illegible]

праці людий, які обіцяли перевести поступові суспільні реформи і яким народ дав на те потрібну більшість.

[illegible] рекорд, який [illegible] памятати виборці тепер, коли до них [illegible] знова політичні партії з новими гарними обіцянками. Поступ в суспільнім законодавстві Америки не[illegible] так довго, поки виборці будуть судити доброту [illegible] програмі, а не по тім, як вона свої обіцянки сповняє.

„НЕЧИСТА СИЛА ПЕРЕД ЗАГИБІЛЛЮ".

Розмова з представником Малої Догоди.

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

До Праги приїхали представники держав Малої Догоди (Антанти), щоб взяти участь у черговій конференції, присвяченій актуальним питанням европейської політики.

Ваш кореспондент мав нагоду побачитись з одним видатним участником цеї конференції. Розмова діткнулась „болючого" питання про визнанне совітської Росії.

— Чи буде це питанне поруршене на конференції? — спитали ми.

— Тільки в неофіцийній формі, — відповів наш співбесідник. — На білгородській конференції, як вам відомо, в цій справі було постановлено полишити кождій державі Малої Догоди вільну руку. Румунія має свої порахунки з большевиками (Бесарабія!), Югославія — свої, Чехословаччина — свої. З цього боку досі нічого не змінилось. А ми не хочемо в цій справі один другого вязати. Тому й цим разом відбудеться лише **необовязуючий** обмін думками, але виразної постанови — визнати чи не визнати — винесено не буде.

— А як взагалі оцінюється тепер у міжнародних політичних кругах становище совітської влади?!

— Досить песимістично. Приклад Анґлії багато де-чого тут показав. Макдоналд зробив „широкий жест", визнав совітську владу юридично, запросив її представників до зеленого стола — й маємо вже четвертий місяць, а справа ні з місця. Коли досвідчена Анґлія, досвідчена в політиці й торговлі, не може знайти з большевиками спільної мови, то як її знайдуть инші держави?

— Що ж буде далі?

— Трудно тут бути пророком, навіть фаховому дипльоматови трудно. Одне лиш можна сказати. Здається, що **світ схиляється до того, щоб дати большевикам упасти.**

— Як ви це розумієте?

— Ні для кого, мабудь, не є таємницею, що **большевики досі тримаються не стільки своєю силою, скільки чужим потураннем.** Вже нераз та чи инша держава приходила їм на поміч у найбільш критичну для них хвилину. З початку це була Німечина, потім Анґлія. Досі ці держави, а з ними й деякі инші, все були переконані, що дальше перебуванне большевиків при владі буде для них корисне, бо це **найслабша** влада, яка дає змогу робити з Росією, що кому хочеться.

Нині досвід показав, що хоч ця влада й справді слаба, але проте небезпечна. Німеччина має нині в своїм парляменті 62 комуністів. В Анґлії відколи туди приїхала делеґація Раковського, комунізм шириться, як пошесна хороба. Страйки там не вгавають, і самі большевики хваляться, що то діло їх рук. А торговля з большевиками все не навязується. До Анґлії в місяці травні ввезено з Росії на 722 тис. фунтів стерл., а вивезено звідти до Росії на 308 тис. фунт. стерлінґів. Задля такого обо[illegible]

У справі концесій також показалось, що большевики все можуть дати, навіть цілі губернії, але користи з того не можна мати ніякої.

Прибутку отже ніякого нема й либонь не буде. А шкода й небезпека велика. Думали: хай собі Росія **гине** — нас це не зачепить. А вийшло, що Росія справді **гине,** тільки отруює своїм смородом цілий світ.

По части переговори в Лондоні тому так пиняво й посуваються вперед, що Анґлія почала вагатись, чи варто далі підтримувати большевиків. Для Анґлії ясно, що **позичка буде для большевиків доброю „передишкою"**, яка дасть їм змогу втриматись при владі. Отож Анґлія тепер і думає, чи варто, **чи це в її інтересах** — дати большевикам таку „передишку". Думає — й все більше схиляється до **негативної** відповіди. А на Анґлію дивляться инші держави. Дивляться й вичікують. Будемо й ми, держави Малої Догоди, вичікувати.

— Отже ви тої **думки, що самими** внутрішніми середниками большевики триматись не можуть?

— Це для мене **ясно, як день!** Усі матеріяльні ресурси Росії (розумію під цим також вашу Україну) вичерпані до щенту. Промисловість працює з величезним недобором. Скарбниця стоїть порожня. Приватні люде нічого більше не мають. Церковні скарби розкрадено. Одна була надія на сільське господарство, на вивіз збіжа. Але цей вивіз, який би він не був великий, не може дати коштів на втриманне цілого державного апарату.

Царський уряд мав перед війною буджет у 3½ міліярдів золотих рублів. Большевики „скреслили" де-які видатки: на освіту, на охорону народного здоровля. На останню річ, як я прочитав цими днями в рачають **одну копійку на душу** річно. Та хай навіть у них будуть зменшені видатки, а все ж їм потрібно яких 300 —400 міліонів золотих рублів річно. А вивіз хліба дав у минулім році найбільше яких 80 міліонів. Де взяти решту?

А цього року й вивозити вже нічого не можна буде, бо настає новий голод. Де взяти грошей на червону армію, на адміністрацію, на необхідні державні видатки? **Без закордонної позички крах мусить наступити неминучо.** І то, гадаю, досить швидко. Може навіть цеї осени.

— То ви думаєте, що Европа тепер хоче дати большевикам упасти?

— Не кажу, що хоче, а кажу, що вона, здається, до того схиляється. **Вислід лондонської конференції буде пробним камнем у цій справі.** Не дадуть Анґлійці позички, то й ніхто инший не дасть. **І тоді нечиста сила згине.** А дадуть — ну, тоді казка про червоного бичка почнеться зпочатку.

— А ви вичікуєте?

— Авжеж. Не маємо чого пхатися поперед батька в пекло.

Прага, 11. липня.

Радянин.

„НЕХ ЖИЄ ПОЛЬСКА!"

З таким окликом на устах застрілився на вічу в польському „Соколі-Мацержи" у Львові польський інвалід Клос.

В неділю передпол. відбувалося віче польських военних інвалідів, на якому під адресою польської влади сипалися чималі докори. Бо, після слів інвалідів, Польща займається інвалідами дуже мало, так, що вони з голоду майже гинуть.

Інвалід Клос був одним з промовців на вічу. Він оповідав про [illegible] кривди й шикани з боку польської влади та про те, що [illegible] теперь [illegible]. Хотячи звернути увагу компетентних чинників Польщі — Клос на очах усіх присутних на вічу підняв револьвер та закликавши: „Нех жиє Польска!", впакував собі кулю в голову. Чин Клоса викликав, очевидно, велике враження. Польська преса, подаючи цей факт, не знає, як оправдати цей розпучливий крок Клоса. Деяка її частина вже сьогодня пише, що причиною самовбийства Клоса були... Жиди та Українці!

ДОПИСІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

До Родимців села Глещова, повіт Теребовля.

Дорогі Краяни! Сими днями ми отримали лист з краю; просять нас, щоби ми зложили які ежртви на поправу „Читальні Просвіти". Як Вам відомо з попередних листів, то через війну страшно дім знищився. А тепер через слоту порозмокали стіни і цілком розлітаються. Як в листі сказано: Хіба треба буде замкнути на втіху Ляхам, які всіми силами стараються знищити читальні, школи і український народ. Вороги знають, що як позбавлять нас, коли вирвуть нам читальні, школи і инші інституції, тоді наш нарід мусить попасти в їх брудні руки.

Дорогі Краяни! Коли Вам лежит ьна серці добро нашої „Народної Читальні" і не хочете, щоб вона впала жертвою ворога, то поможім своїм братам в краю поправити дім читальні, деби вони могли надалі працювати для добра нашого народу. Я пересвідчений, що наші краяни всі поспішуть на поміч своїм братам та що добудемо для них своє огнище. Там, де є нині повалений дім, там повстане гарний мурований, на славу і пожиток нашого рідного села!

На перший поклик зложили жертви слідуючі: Василь Ковальчук і Іван Гладій по $25.00; Никола Джумага $20.00; Анна Бродяк $15.00; Іван Стечишин $10.00. Разом $95.00.

Проситься краянів з других місцевостий як з Філядельфії, з Майнерсвил, Котсвил, Дітройт щоб занялися збіркою в своїх місцевостях. Проситься вибрати сталий комітет, який занявся би висилкою грошей і перепроаджував збірку.

ЗА ТИМЧАС. КОМІТЕТ:

Василь Ковальчук, Іван Гладій, Анна Бродяк.

Всі листи в тій справі прошу писати на адресу: John Hladey, 252 West 39th St., New York, N. Y.

СИРАКЮЗ, Н. Й.

Протестаційне віче.

Дня 6. липня відбулося у нас протестаційне віче в церковній гали зараз по Службі Божій.

Віче отворив тутешній парох о сов. Левицький, відтак хор відспівав гмин американських Українців під проводом дякоучителя Я. Гайдука. Потім о сов. Левицький попросив зібраних встати з місц і віддати честь всім героям, котрі поляглли в борбі за свободу нашого народа. Всі повставали з місць і перестояли пару хвилин у мовчанці, віддаючи в той спосіб честь поляглим за рідну землю.

Відтак о. Левицький короткою але палкою промовою пояснив ціль віча і завзивав всіх зібраних до спокою і витревалости до кінця. На предсідателя віча покликано д. Тому Пиндуса і всі згодилися одноголосно. На секретарів покликано Михайла Клюсика і Григорія Бедзіш.

Д. Т. Пиндус подякував за довіре і попросив до слова головного референта, д-ра Мишугу.

[illegible] українська держава на всіх українських землях. По довгій віковій неволи нашого народа наш 40 міліоновий народ щойно віддихнув своїм народним життем і розпочав працю будови своєї держави. Але недовго се тревало, бо вороги нашого народу не дали нам докінчити. Віковічний ворог, Польща, пішла війною на укр. землі і при помочі [illegible] розбила нашу армію, а [illegible] боку напали Румуни і московські большевики, розриваючи на три части нашу землю, щоби зробити її безсильною проти якогонебудь ворога. Инакше не всилі були вони придавити той великий нащ народ. Тепер цілий український нарід переживає тяжкі часи. Бесідник взивав народ до витревалости та щоби не тратити духа та не впадати в зневіру. Боротьба ведеться далі і доти не устане, поки наш народ не буде свобідний від всіх наїзників. Мусить наступити злука всіх українських земель, включно з Лемківщиною і Буковиною в одну українську державу.

Бесідник згадав також про нові жертви, які впали від ляцьких куль в Заболотові дня 1. мая сего року і говорив дальше, як ляшня нищить економічно наш рідний край.

По скінченню реферату д-ра Мишуги забрав голос Григорій Бедзиш, котрий в короткій бесіді завізвав загал до матеріяльної помочі рідному краєви. Почалася збірка і зібрано на гали $66.14. Потім секретар Комітету „Обєднання" всіх братств і товариств несеня помочі рідному краєви в Сиракюз, Михайло Клюсик, здав справозданнє з діяльности цего комітету за 6 місяців біжучого року. Комітет зібрав з податку і з ріжних нагод і забав $505.99, з чого вислано до „Обєднання" на ріжні фонди $435.99, а остає еще в підручній касі $70.00.

Потім др. Мишуга прочитав резолюції, на котрі згодилися всі одноголосно; резолюції виражують протести проти безправств ляцьких окупантів, заяву довіря для „Обєднання", поклик для жертв і напятнованне народних киринників.

Із публики давали кілька запитів д-рови Мишузі, на що др. Мишуга відповідав вдоволяючо. Дальше забрав голос Тома Пиндус в справі місцевій, в ціли орґанізовання більшого поступу тут в даній місцевости і згадав про потребу будови народного дому, тут, в Сиракюз, нащо загал згодився, щоби братись до праці.

По вичерпанню всіх справ віче закінчено і хор відспівав „Ще не вмерла Україна".

Що у нас є здоровий рух і єдність в народних справах, це заслуга нашого теперішнього пароха, о. сов. Левицького. Коли о. сов. Левицький побуде довший час тут в Сиракюз то наша громада буде стояти о много вище, як попередно.

Будемо мати народний дім і буде загальна праця і любов на поли народнім і духовім. Бо любов братерська і єдність це сила народа.

Григорій Бедзіш,
Михайло Клюсик,
секретарі віча.

ТЕЖ ШИРИТЕЛЬКА ОСВІТИ.

В селі Немовичі серменського повіту є народною вчителькою Пшибишевска, жінка місцевого команданта поліції. Дня 3-го мая ц. р. чоловік її взяв на розпиток шкільні діти до себе хто з їх родичів не вчить їх співати польських пісень і деяких з них побив. Побиті діти були звільнені зі школи, а Українця учителя Огновчука, батька одного з дітей перенесено до иншої школи, без вказання при[illegible] Пшибишевска [illegible] місто учити — їздить на лови.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ І ФОТОГРАФІЙ ЧЛЕНІВ ВІДДІЛІВ ДО КАЛЕНДАРЯ У. Н. СОЮЗА НА РІК 1925.

Календар У. Н. Союза, який розходиться у многих тисячах примірників, є найліпшим середником до оголошувань поміж Американськими Українцями. Хто має який бизнес, а залежить йому на тім, аби про нього знало як найбільше людий, повинен дати своє оголошенне до календаря У. Н. Союза. Ціни є вельми приступні, зваживши, що наклад буде виносити 20,000 примірників. Ціла сторона 34 кв. цалів коштує $30.00; половина $15.00; чверть $10.00; осьма часть $5.00; перша і послідна сторона в части оголошень та середна на окладинці по $35.00; Хто хотівби в своїм оголошенню помістити також і фотоґрафію, чи то свою чи свого бизнесу, мусить прислати з неї готову до друку клішу; коли ні, то поносить кошт виготовлення такої кліші з фотоґрафії то значить, що його оголошенне буде о стільки дорозще коштувати, скільки виносить кошт виготовлення з фотоґрафії друкарської кліші.

Текст оголошень мусить находитися в редакції по день 15. серпня б. р. Гроші за оголошення належить посилати рівночасно. Оголошення на кредит безуслівно не будуть друкуватися.

Фотоґрафії братств і товариств. Відділи У. Н. Союза, а також кружки співацькі і театральні, школи, банди, які суть при відділах У. Н. Союза (єсли який кружок, співацьке товариство і т. п. не єсть при відділі У. Н. Союза, таких після ухвали не буде поміщуватись у календари), хотілиб аби їх фотоґрафії були поміщені в календари на 1925 рік, зволять їх прислати на адресу „Свободи" найдальше по день 15 серпня б. р. Рівночасно проситься прислати з фотоґрафією чек або моні-ордер виписаний на імя „Свободи", на суму $10.00. Сі гроші ужиється на покриттє коштів виготовлення з фотоґрафії друкарської кліші. Місце в календари безплатно.

Всі фотоґрафії мусять бути добре опаковані.

Всі письма належить адресувати:

"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ВІДГОМІН ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ.

В понеділок, дня 30. червня почалася у львівському суді розправа проти селян зі Жовківщини Петра Слука, Юрка Бірбана, Василя Собка, Луця Слука, Василя сероїшка, Костя Бірбана, Ів. Васечки, Дмитра Купецькогої ин. за оозбруювання постерунку в жандармерії в Деревю в часі перебирання у Сх. Галичині влади Українцями та за обезброювання фільварків ґр. Стажиньского і ґр. Дембіцкого. Обвинувачені мали допуститися переступства параграфів 171, 173 і 174 к.з. А саме зі збруєю в рукахмали вони забирати чужу власнівть та вони виконували лише накази української влади.

Проти них велася уже раз розправа у минулому році. Віх їх засуджено тоді на кількамісячну вязницю, кожного з окрема. Проти засуду з дня 22. марта 1923 р. внесли оборонці др. Шухевич і др. Глушкевич против до найвисшого суду. Найвисший суд скасував засуд повітового з 11 марта 1924 р.У звязку з цим саме й [illegible] розправа [illegible]

ПОЗІР! ПОЗІР!

Сим подається до відома всім нашим читачам, що присилаючи до поміщення ріжні оголошення до часописи „Свобода", треба рівночасно враз з оголошеннями присилати і належитість за них. Щоби читачі могли орієнтуватися яка належитість має бути прислана враз з даним оголошенням, будуть ласкаві за кожде написане в оголошенню одно слово числити 2 цт. коли таке оголошення має 30 або більше слів. За оголошення котрі не мають 30 слів платиться 50 цнт. за раз. Вийняток творять лишень відділи У. Н. Союза, котрих оголошення мають бути підписані місцевим урядом відділу. Всі оголошення мають бути присилані до адміністрації „Свободи" 5—6 день перед днем оголошення їх в часописи, так що коли би вимагала сего потреба, був час порозумітися зі сторонами. Сторони котрі не схотять пристосоватися і придержуватися повисших правил, не можуть відтак нарікати на часопис, що непоміщено їм оголошення чи оголошень.

Адм. „Свободи".

ПРОМОВА ПОСЛА Б. КОЗУБСЬКОГО

в Соймовій Адміністраційній Комісії 16. травня ц. р. при обміркованні законопроекта про ґмінне намоврадовання.

Найкращий державний лад, що забезпечеує щасливе життя всій тій людности, котра живе в державі, може бути тільки тоді, коли вона сама впорядковує всі свої справи, як великі, так і малі. І через те тепер повсюди і заведено такий порядок, що країною управляє сам народ, який по своїй волі вибірає собі заступників, котрим і доручає дбати про свої справи. Виходячи з того заложення Клюб Український привітав би внесення урядом законопроекту про місцеве самоврядування, коли-б він хоч в найменьшій мірі відповідав би тим вимогам, що ставить тепер наука і громадське життя до інституцій самоврядування. Кожний зрозуміє, що парлямент тільки тоді має силу, вагу і певний авторитет, коли він опірається на правдиво орґанізоване самоврядування. Але тут треба додати, що коли орґани самоврадування являються єдиною підпорою центрального парляменту і найкращою політично-громадською школою, то стане зрозумілим, що в основу як парляменту так і орґанів місцевого самоврадування повинні бути положені однакові принципи.

Не можна прикладати до найвищої законодатної установи в державі одної міри, одних вимагань, а відносно орґанів самоврядування, що служать підпорою тієї інституції, міри зовсім инцьої, одмінної. Отож коли ми уважно розглянемо представлені урядом законопроекти про самоврадування, то вражає перш за все те, що майже всі обмеження, по тих законопроєктах розсипані, стосуються головним чином до так званих кресів. Так, напр., в законопроєкті про сільську ґміну (§ 137) говориться, що закон цей входить в життя в воєвідствах кресових лише по розпорядженню Ради Міністрів на внесок міністра внутрішніх справ, а не звичайною дорогою, для всіх законів преписаною, як то застасовано в цьому самому законі до инших воєвідств, т. є. з дня оголошення закона в „Деннику законів". Далі, в основу виборчого закона до парляменту (сойму) лежить так звана „пятихвістна", себ то загальне, рівне, пряме, таємне і пропорціональне виборче право. А для виборів до орґанів місцевого самоврядування один хвіст з тієї пятихвістки і то найголовнійший — рівність — десь загубився на тернистому шляху, загинувши в нетрях міністерських канцелярій. Основна ознака демократичного духу, принціп рівности виборів, значить рівности громадян — в ординації виборчій до місцевого самоврядування викинуто зовсім. Відкинення цієї засади уважаємо за найповажнійше нарушення конституції, котре не повинно було ні в якому разі знаходитись в проєктах законів, що представив уряд, котрий меж иншими своїми завданнями повинен стояти на сторожі виконання конституції. Ми вже віддавна констатували, що в Польщі істнує дві категорії громадян — кращого сорту — польської національности і гіршого сорту — до котрого належали ми, національні меншости, що складають одну трету частиту всієї людности Польщі. А тепер той неофіціяльний поділ стверджується представленим законом. Переходячи тепер до подрібного розгляду окремих артикулів законопроєкту про ґмінне самоврядування, мушу сказати, що увесь він просякнутий загальним духом недовірря урядових чинників до населення. Населення не вважається носителем суверенної влади республики, а уряд не є лише виконавчим орґаном цієї влади; тут нарід і уряд протиставляється один одному, як два полюси, як два чинники, що взаємно виключають один одного.

Законопроект цей являється одним з найбільш типових документів, в яких виразно відбиваються всі вади і суперечности у внутрішніх відносинах Польщі. При першому-ж читанні цих законопроектів в соймі наш Клюб вніс резолюцію відкинути їх і перейти до порядку денного.

Скрізь помітно обсолютне недовірря адміністрації до місцевого елементу. Але це недовірря йде так далеко, що навіть вибраних при допомозі адміністрації війта і лавників видил повітовий (на чолі котрого стоїть повітовий староста й іменням виділу все робить) може усунути і призначити нові вибори (§ 73). Треба додати, що війт навіть в чисто українських ґмінах повинен володіти польською мовою у слові і письмі. Але я кволодіти, то в законі нічого не сказано, полишивши це очевидно до компетенції старости, котрий в цьому випадку повинен ще мати спеціяльні спосібности лінґвістично-педаґоґічні... Які однак тяжкі обовязки кресової адміністрації...

Дуже цікаво, що зводячи до нуля всю незалежність місцевого громадянства, законопроєкт суворо карає членів Ґмінної Ради за недбальство: відсутність навіть на одному лише першому засіданню Ради без важних спричин тягне за собою утрату мандату (§ 58). А важність чи неважність причини рішає староста. В спосіб, безумовно порушуючий як засади самоврядування, так і закони льоґіки — определяє закон компетенції війста.

По § 48 війт справи, що належать до кругу діяльности управи ґміни (орґана ніби то колеґіяльного) вирішує самостійно. Далі, війт, який по закону є виконавчим орґаном ґмінної ради (§ 17) не тільки може, але й повинен затримати виконання її постанови, коли визнає їх незаконними або шкідливими. Трудно повищу постанову вважати за слушну і неконсеквентну, бо з орґану, підвладного Раді і перед нею відповідального, стає в відношенні до неї вищою інстанцією, владою, що справує догляд над Радою. Наслідки такого нечуваного помішання функцій, добре собі представити на так званих кресах, де адміністраційна влада має вже сумну славу не дуже то рахуватися з засадами права.

Але міністерство внутр. справ в своїй незвикле чуйній опіці над життям орґанів самоврядування — спеціяльно для кресів вигадало ще одну квіточку — уряд війта заводового (§ 52). Війт заводовий, котрого „заводове" панування в ґміні тягнеться аж 8 років і більше, може взагалі не бути членом ґміни, і находиться в привілейованому стані. Перш за все адміністрація визначає йому платню, очевидно з ґмінних коштів; а далі, закон ґарантує йому пенсію не тільки в разі нездольности фізичної або умислової, а також і на випадок, коли його поновно не виберуть або коли він не буде затверджений адміністрацією в разі поновного обрання. Ясним є, що такий війт повинен стати довічним війтом, бо за невибори його на нові 8 років ґміна буде покарана контрибуцією в вигляді емеритури, розмір котрої определяє староста. Але-ж до правди війт заводовий, бо як „заведеться" у ґміні, то ніяк і нічим не викури шйого...

От які теплі посади готовить на українських землях польський законодавець для своїх більш заслужених військових і цивільних ветеранів, бо ясно, що посада заводового війта якраз і придумана для чисто українських ґмін, де не знайдеться місцевих Поляків, і прийдеться володіючих польською мовою виписувати з других місць. Не можемо не звернути уваги на досить ориґінальне і сказав би ризиковне окреслення, котре позволяє собі цей законопроект. Маю на думці пояснення в § 64, що ґмінні підприємства мусять провадитись на засадах купецьких. Знаємо всі, що тепер засади купецькі стають в колізії з принціпами громадськими. До другої квітки мусимо віднести установлення поза законом передбаченими інституціями самоврядування „ґрона осіб" (§ 99), котре правдоподібно на кресах буде більш урядувати, ніж які будь орґани самоврядування...

Богато ще можна було-б говорити про цей дивовижний проєкт закону, котрий має забезпечити розвій самоврядування, але була би то робота велика і безплодна. Цілком серіозно можна сказати, що декотрі артикули того проєкту могли би дати поважний матеріял для уміщення в гумористичних журналах, д отого вони протирічать з принципами самоврядування навіть в найскромному того слова значінню; досить сказати, що навіть головне право всякого самоврядування — право буджетне, яке каже, що без постанови Ґмінної Ради не може бути витрачений ані один ґріш, той буджет може бути змінений війтом (§ 69). Над усім будинком самоврядування стежить недремне око старости, який є в відношенню до орґанів самоврядування владою всемогучою. Закон дає йому право стримати постанови Ради, як що вони порушують не тільки приписи закона (§ 92) але предоставляє йому безмежне право вмішуватися в чисто господарчу діяльність ґміни, до подавання порад, як Рада повинна провадити свою господарку, вказуючи на недоцільність тої чи иншої ухвали Ради ґмінної.

Надзорча влада може звільнити з посади війта або лавників, коли вони „своїм захованням в уряді або по за ним тратять довірря і пошану, яких вимагає уряд, що вони займають". І тут можуть бути надужиття, бо в законі не сказано, чию пошану вони стратять — своїх виборців чи старости. Нераз може вийти так, що коли вони почнуть вдобувати пошану серед людности, то втратять тим самим ласку старости, котрий їх за це може покарати забороною на протязі 4 років займати виборну посаду (§ 97).

Не знаю, чи ще де-небудь істнує така держава, в котрій можна було-б без судового вироку народнього обранця обмежувати в правах. Йти далі шляхом узаконнення (леґалізації) безправя і самоволі хиба вже не можна. Староста також має право в любий момент розігнати Ґмінну Раду, зруйновати самоврядування, передавши ґміну на поток і самоволю призначеного ним урядового комісаря (§ 98). При тому треба зауважити, що крім надання безмірно великої влади старостам той законопроект передбачує крім права установлення спеціяльних незміняємих війтів, створення інституту урядових комісарів, що один диво-гляд в формі якихось спеціяльних на кошт ґміни орґанів, установлених ad hoc, то є в випадку неправильного або неналежного поступування ґмінної адміністрації в справах поручених ґміні, але крітеріум ненадежности або неправильности закон не установляє, оддаючи це певно до роспорядимости старости (§ 83). Уваги, висловлені вище, стосуються в певній частині і до законопроєкту про громаду — цю найменьшу комірку життя самоврядування. І тут маємо далеко ідуче вмішування адміністраційної влади в життя орґанів самоврядування, котре становить головну ознаку представлених урядом законопроєктів.

Гідне уваги, що солтисом може бути Українець, бо староста має право в випадках, заслуговуючих на узглядненя, звільнити його від вимагання володіти польською мовою.

Підводячи підсумок всьому раніще сказаному мусимо з прикростю ствердити, що представлений законопроєкт про ґмінне самоврядування є властиво глумом як над засадами самоврядування, так і над принціпами рівности громадянства. Він єсть наслідком ненормальних національних відносин, що панують в Польщі, і набирає спеціяльного значіння особливо тепер, коли так богато говорять і пишуть про направу відносин на кресах. Наочно свідчить то, як уряд в дійсности уявляє собі те урегулювання відносин за допомогою так майстерно обдуманого самоврядування, в котрому знаходиться все за виключенням принціпів самоврядування і пошанування конституції. Подібні законодавчі квітки можуть причинитись лише до ще глибшого загострення відносин, а не до їх урегулювання і заспокоєння. Тому, від імени Клюбів українського і білоруського вношу: Комісія Адміністраційна предложить соймови — перейти до порядку денного над цим законопроєктом, як суперечним з конституцією і не відповідаючим принціпам самоврядування і закликати уряд до предложення соймови на протязі 2-ох тижнів нового закопроєкту з узглядненням демократичних принціпів самоврядування.

(Як відомо за цей внесок голосували лише представники українського й білоруського Клюбів, а тому він впав).

ДО ВІДОМА ВСІМ СВЯЩЕНИКАМ І ПАРОХІЯМ.

В книгарні „Свободи" можна набути отсі церковні книги:

СВ. ЕВАНГЕЛІЄ — велике, оправлене в аксамит, металеві Евангелисти, на середині Воскресеніє, на противній стороні три раменний хрест, на около нарожники, два замки і все то позолочуване. Ціна... $125.00

Тесаме Евангеліє, оправлене в червону скіру, без евангелистів, тільки позолочений металевий хрест.... 80.00

СЛУЖЕБНИК, оправлений в червону скіру, на верха витиснений золотий три-раменний хрест 25.00

ОКТОІХ, оправлений в червону скіру 20.00

ТРІОТЬ ПОСТНАЯ, оправлений в червону скіру 16.00

ТРІОТЬ ЦВІТНАЯ, оправлений в червону скіру 15.00

АПОСТОЛ, великий оправлений в червону скіру 15.00

Такий самий в звичайній оправі $9.00.

ЧАСОСЛОВ великий, оправлений в червону скіру, з витисненим хрестом 16.00

ІЗБОРНИК великий, оправлений в червону кожу 8.00

ІРМОЛЬОГІОН, оправлений в скіру, в витисненим три-раменним хрестом 18.00

ОСМОГЛАСНИК під нотами, звичайна оправа 6.00

ЧИН ВЕЧІРНІ І УТРЕНІ, часть 1 і 2, оправлені в червону скіру 10.00

ЧИН ВЕЧІРНІ І УТРЕНІ, звичайна оправа 6.00

АКАФІСТНИК цілого року оправлений в червону скіру, витиснений позолочуваний хрест 7.00

АКАФІСТНИК, малого формату 1.25

АНГЕЛ ХРАНИТЕЛЬ — в білій кавчуковій оправі з образцем на окладинці. Ціна $1.50

АНГЕЛ ХРАНИТЕЛЬ — в чорній скіряній оправі з витисненим золотим хрестом $1.75

АНГЕЛ ХРАНИТЕЛЬ — (меньший формат) в чорній скіряній оправі з витисненим золотим хрестом ... $1.25

ДОРОГА ЖИТТЯ — в чорній скіряній оправі з витисненим золотим хрестом $1.35

ДОРОГА ЖИТТЯ — (меньший формат), оправлений в імітації скіри, з витисненим золотим хрестом ... $1.15

Невдовзі проголосимо ще більше церковних книжок.

При замовленню сих книжок треба заразом присилати і належитість.

Замовлення слати до:

„SVOBODA", 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

Між злодіями.

Один злодій дав другому крадений годинник, щоби продав його. Та на базарі вкрали йому його. Злодій вернувся, і на питання за скільки продав годиник відповів:

— Сьогодня не було на базарі доброго руху, тдо я позбувся годинника за ціну купна.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ЖАРТИ

Три славні лікарі.

Славний французький лікар Думулен лежав на смертній постелі. В около нього зібралися його товариші-лікарі. Жалували, що Думулян кидає цей світ. „Мої панове, — сказав їм Думулен — не сумуйте, я оставлю трьох славних лікарів". Товариші-лікарі просили, щоби сказав котрі то бо кожен із них у дрці сподівався, що Думулен назве його одним із цихславних трьох. А тоді Думулем сказав: Лікаріж називаються: Вода, рух, поміркованість.

У голяра.

В малому місточку голить голяр мужика. Бритва така тупа, що нещасливий вертиться на кріслі.

Голяр: Чого вешся, моє бритва зі щирої стали.

..Селянин: Правду кажете: то тому мені іскри скачуть із очий.

Прийшов жебручий дід до одної хати і просить куска хліба. Синок прибіг до мами і сказав це їй.

Мати: Сину, скажи йому так Мами нема в дома.

Син: вернувся й каже: Мамо, він тебе не потребує він хоче кусень хліба.

Приятелі.

Лежав раз хорий чоловік у постелі. Кількох приятелів прийшло відвідати його. Сиділи отже надто довго. Хорого вже знудило це тому дав їм це пізнати такими словами:

— Господь вернув здоровля вашому хорому. Встаньте, підіть й скажіть це иншим.

Післала жінка чоловіка на базар, щоб купив легки. Чоловік купив і вертається до дому. По дорозі здибає приятеля. Цей питає, що несе. Колиж довідався, що лехки, питається, як зварить його.

— Так, як звичайно.

— Так не добре, — відповідає знакомий. І пояснює, як то треба варити, як приправити, і т. д, іт. д.

Я цього не запамятаю напиши мені на куснику паперу.

Приятель написав.

Аж тут узялася відкілясь собака і як лехки стояло на землі, схопила в зуби і втікає.

На те чоловік до собаки сміючись:

— Даремний твій труд! бо ось припис, як лехки зварити, щоби було смачне, оставсятаки в мене.

Один поет „віщороб" у товаристві мучить гостей читанням свого довжезного вірша, який не має ні ритму ні змислу. Нікому не сподобався вірш. Це розлютило „поета", він почав ганьбити всіх, що не розуміються на поезії. На це один із присутних:

— Правду сказати. йоговірші все ще таки ліпші, як його проза.

Впився чоловік так страшно, що вже й кроком поступити не в силі, в голові запоморочилося йому, камяниці крутяться поперед очі. Стоїть оперся о ліхтарню й держиться ще так на ногах. Надійшовполісмен і питається чого стоїть він, оперишся під ліхтарню. На це пяний:

— Камяниці крутяться, а як моя прийде на чергу я ввійду собі спокійно до дому.

Подибав полісман пяного, як лежав на вулиці.

— Вставай! Підеш зі мною на поліцію.

Пяниця: Пане майте милосердя над бідним чоловіком. Я такий слабонький, що не в силі вжеі був добитися тих кілька кроків до дому, а ви хочете, щоби я з вами йшов аж на поліцію!